

**בבית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוטי מטכ"ל
בפני:**

סא"ל רונן שור – שופט

(ע"י ב"כ, סרן אלי ציטרון; קמ"ש שובל ברגלס)

בעניין: התובע הצבאי

נגד

(ע"י ב"כ, סרן ליאור עייש)

ח/XXX טור' ש' א'

גזר-דין

רקע

1. הנאשם, טור' ש' א', הורשע על-פי הודאתו, בעבירה של היעדרות מן השירות שלא ברשות, בכך שהשתמט משירות לתקופה למעלה משלוש שנים.
2. הנאשם לא שיתף פעולה עם הרשויות בהליכי הגיוס, תוך שהודיע פעם אחר פעם כי אינו מתכוון להגיע ללשכת הגיוס ("אני לא מתכוון להגיע אין לי כוח", "לא רצה", "היה עייף מאוד ולא הצליח לקום", "מחכה למשטרה צבאית לא מתכוון להגיע"). משכך, נקרא לשירות לפי צו מכוח סעיף 12 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986. לאחרונה הומלץ על פיטוריו של הנאשם משירות בשל התנהגות רעה וחמורה.
3. מן הראיות והעדויות שהובאו בפני בית הדין עולה, כי לא ניתן להתייחס באופן חד-ממדי לאי-שיתוף הפעולה של הנאשם בהליכי הגיוס. אמו של הנאשם נפטרה בשנת 2009 ואביו לא היווה, בלשון המעטה, גורם תמיכה בחיי הנאשם ומשפחתו ולמעשה נטשם. האב הורשע בעבירות אלימות, נידון מפעם לפעם לעונשי מאסר. משכך, נאלצו הנאשם ואחיו לגור בבית הסבתא ולאחר מכן שכרו דירה, עד שהתמקמו לבסוף בבית בת-זוגו של הנאשם, המגדלת אף בת מקשר קודם ואשר אביה לטענתה אינו משלם את מזונותיה.

מן העדויות עלה, כי הנאשם שימש הן ברמה המעשית והן ברמה הרגשית כאב לאחיו הקטנים, כאשר האחות הבגירה לא התגוררה עמו ולא סייעה בידם. הנאשם הוא שפרנס את בני המשפחה ודאג לכל מחסורם ושימש כעמוד התווך בבית. לאחרונה, אף נולדה לנאשם ולבת זוגו תינוקת. חרף העובדה כי הנאשם עובד, הרי שמצבם הכלכלי בכי רע.

4. התביעה הצבאית אמנם הכירה בנסיבות המיוחדות של המקרה הנוכחי, אך הצביעה על התנהגותו המתריסה מול רשויות הגיוס והאפשרות המעשית שהייתה נתונה בידיו להגיע ללשכת הגיוס ולהסדיר את מעמדו. ההגנה מצידה הצביעה על הנסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירה ובעיקרון הקשיים האישיים, המשפחתיים והכלכליים בהם היה נתון, תוך שנאלץ לגדל לבדו את אחיו הקטנים וכיום מפרנס אף את ביתו התינוקת ואחותה החורגת. משכך, ביקשה ההגנה להסתפק בתקופת המעצר עד כה (18 ימים).
5. בדברו האחרון הביא הנאשם חרטה על ביצוע העבירה, וטען כי אי שיתוף הפעולה שלו נבע ממצבו הנפשי עקב פטירת האם. הוא הדגיש את הצורך המיידי בפרנסת המשפחה ובגידול ביתו התינוקת.

דיון והכרעה

6. העיקרון המנחה בענישה הינו עיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה ונסיבותיו לבין סוג ומידת העונש המוטל על המבצע. ראשית, על בית הדין לקבוע מתחם ענישה, שהינו "קביעה נורמטיבית של בית המשפט באשר לאיזון בין החומרה המושגית של העבירה, החומרה הקונקרטית של העבירה והענישה המקובלת במקרים דומים" (ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2013)), בפסקה 16 לפסק-דינו של השופט מלצר; כן ראו: ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (2013)).
7. בעבירה של היעדרות מן השירות שלא ברשות מתקיימת פגיעה ממשית באינטרס הציבורי להגן על חוסנו של הצבא, לקדם את השוויון בנטל השירות הצבאי ולחזק את לכידותה של החברה בישראל (ראו והשוו: ע/28/13 טור' מגוז נ' התובע הצבאי הראשי (2013); ע/12/13 התובע הצבאי הראשי נ' טור' לוי (2013)).
8. **מחד גיסא**, הנאשם השתמט משירות צבאי למשך תקופה של כשלוש שנים. הנאשם סירב לשתף פעולה עם רשויות הגיוס כבר מתחילת ההליכים ולא טרח להתייצב על-מנת להסדיר את מעמדו ולמצער להסביר את מצבו האישי

המורכב, שאינו מאפשר לו לשיטתו לקיים את חובת הגיוס. הנאשם אף לא הסדיר את מעמדו במשך מספר שנים עד שנעצר.

9. **מאידך גיסא**, לא ניתן להתעלם מהסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, שהינם קשיים של ממש וקיומה של **זיקה ממשית** בין האתגרים עמם התמודד מבית לבין היעדרותו מן השירות. מותה של האם גרם לשבר בחיי המשפחה. האב ניתק עמם את הקשר ואף יוצא ובא מבית האסורים, והנאשם ואחיו לנדוד ממקום אחד למשנהו. אכן, בתחילת הדרך נעזרו האחים בסבתא, אולם מטבע הדברים לא יכלו להטיל את יהבם אך עליה. משכך, הנאשם נאלץ לקחת על עצמו את המשימה המורכבת ולשמש כהורה לכל דבר ועניין, בכדי לאפשר את קיומה התקין, ככל הניתן, של משפחתו. בגיל צעיר הוטל עול כבד על כתפיו של הנאשם והוא הצליח בכוחותיו שלו למנוע את הקריסה הצפויה של המשפחה. אכן, לא ניתן להצדיק את העובדה כי הנאשם השתמט במשך שנים משירות צבאי, אך ניתן להבין את הרקע לה כמי שנקלע לדילמה ממשית בין חובת השירות הצבאי לבין ההתמודדות הקשה והיומיומית בכדי להחזיק את משפחתו כשראשה "מעל המים" ולהביא לשרידותה. מצבו האישי הייחודי של הנאשם, המלווה אותו מזה מספר שנים ועוד מעת הליכי הגיוס (ולא נולד אך לאחרונה), אף הוביל כעת להמלצה על פיטוריו משירות.

10. עיינתי אף ברמת הענישה הנהוגה בסוג זה של עבירות (ראו לדוגמה: ע/8/12/ **התובע הצבאי הראשי נ' טור' סקורופה** (2012); ע/59/15/ **טור' שטרית נ' התובע הצבאי הראשי** (2015); ע/127/13/ **טור' אורליק נ' התובע הצבאי הראשי** (2013); ע/24/14/ **התובע הצבאי הראשי נ' טור' אבאיה** (2014); ע/23/13/ **טור' נעים נ' התובע הצבאי הראשי** (2013)).

11. לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, לקולא ולחומרא שפורטו לעיל ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין 30-90 ימי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה.

12. לא מצאתי כי מתקיימים שיקולים חריגים הנוגעים לנאשם, שענינם פוטנציאל שיקום מיוחד או הגנה על הציבור, ואשר מצדיקים לסטות ממתחם הענישה האמור.

13. לקחתי בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם, ואת הפגיעה הממשית שיהיה לעונש מאסר בפועל ממושך על הנאשם ומשפחתו, במיוחד בשים לב למעמדו של הנאשם כמפרנס היחיד, התומך במספר קטינים; וכן בחשיבות הממשית

שיש לדמותו של הנאשם כאבי המשפחה. כן לקחתי בחשבון את הודאתו של הנאשם בבית הדין והחיסכון בזמן שיפוטי, כאשר ביקש לסיים את משפטו בהזדמנות הראשונה. נוכח הנסיבות הייחודיות של המקרה, סברתי כי יש מקום להקל בעונשו הממשי, ולהעמידו ברף התחתון של מתחם הענישה ההולם בתיק זה.

14. לאחר שבחנתי את כלל השיקולים והנסיבות לקולא ולחומרא, מצאתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שלושים (30) ימי מאסר לריצוי בפועל, שיימנו החל מיום מעצרו.
- ב. עונש מאסר מותנה בן שישים (60) ימים למשך שנתיים (2), שלא יעבור עבירה לפי סעיף 92 או 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

- זכות ערעור תוך 15 יום.
- ניתן והודע היום, כ' בסיוון התשע"ו, 26.6.16, בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט